

Приложение  
к ООП СОО МБОУ «СОШ № 2 им.К.А.Эпендиевой  
Шалинского муниципального района»

**Фонд оценочных средств по учебному предмету<sup>1</sup>  
«Чеченская литература»**

---

<sup>1</sup> Данный вариант фонда оценочных средств является типовым для учителя-предметника, ежегодно на основании приказа директора школы в ООП СОО вносятся изменения в форме дополнения.

## **Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх (сочинени)**

### **Сочинени «Сан дай баьхна юрт»**

#### **План**

1. Вина юрт, мича 1уьллу, иза муха ю.
2. Юьртан истори, сийлахь меттигаш, г1арабевлла нах.
3. Юьрте болу синхаамаш.

## **Нохчийн литературин шолг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).**

### **1. Сулаев Мохьмад вина а, д1акхелхина а шераш.**

- 1) 1922-1995 ; 2) 1920-1992; 3)1920-1969; 4) 1912-1986

### **1. Сулаев Мохьмад вина меттиг**

- 1)Г1ойт1а; 2)Олхазар –к1отар; 3) Йоккха Атаг1а; 4)Бено-юрт

### **3. Сулаев М. «Цавевза доттаг1» стихотворенин турпалхочо дина диканаш билгалдаха.**

---

### **1. Сулейманов Ахьмад вина а, д1акхелхина а шераш.**

- 1) 1922-1995; 2) 1920-1992; 3)1920-1969 4) 1912-1986

### **5. Муьлхачу произведенин юкьара ду х1ара мог1анаш?**

*«Юха а мостаг1ий Баьччалла т1езна*

*Берзийна готте, Анас д1ах1оьтти*

*Юха а кьевли д1а Мехкан тур ду х1инца*

*Хадийна гуо. Даьккхинарг цо!..»*

- 1) «Дег1аста»; 3) «Тимуран тур»;  
2) «Лаьмнийн дийцар»; 4) «Къоьзана».

**6. Кхаа дешдекъах лаьтташ стопа а йолуш, тохар (ударный слог) хьалхарчу дешдекъана т1ехь делахь, иза ю:**

- 1) ямб; 2) анапест; 3) дактиль; 4) хорей.

**7. Сулейманов Ахьмадан муьлхачу поэми т1ера ду х1ара дешнаш:**

*К1ентан яххый, йоь1ан эххый*

*Ма гойла д1адаьлла де!*

*Кхана уьш д1адовлуш делахь,*

*Ца веxаш со тахна ле...*

- 1) «Дог дохден ц1е»; 2) «Лойша суна»; 3) «Дахаран генаш»; 4) «Ц1ен книга» я «1еса» поэма.

**8. Эдилов Хасмохьмад вина а, д1акхелхина а шераш.**

- 1) 1922-1995 ; 2) 1922-1991; 3) 1920-1969; 4) 1912-1986

**9. Халкъан барта кхоллараллина юккъе х1ун ца йог1у?**

- 1) кицанаш; 2) х1етал-металш; 3) туьйранаш ; 4) стихотворенеш.

**10. Нохчийн яздархочо Эдилов Мохьмада язйина:**

- 1) «Лаьмнийн дийцар», 2) «Цавевза доттаг1»; 3) «Дахаран генаш»; 4) «Сий делахь, латта».

**Нохчийн литературин кхоалг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).**

**1. Арсанукаев Шайхи вина а, д1акхелхина а шераш:**

- 1) 1922-1995 ; 2) 1920-1992; 3) 1930-2012; 4) 1912-1986

**2. Ш. Арсанукаевн «Тимуран тур» поэми т1ехь толам къовсуш леттарг мила ву?**

- 1) Борзаб1аьрг; 2) Чаку 3) Бахьадур; 4) Бахьаг.

**1. Муълхачу авторан, муълхачу произведени т1ера ду х1ара дешнаш:**

**«...И даь1ахкаш – шовзткъе доьалг1ачу шарахь Казахстанехь кхелхинчу кхуьнан доьзалан яра, шен махкахь д1айохка ц1а яхьаш... Да, нана, зуда, к1ант,йо1».**

1. Дадашевн «Дайна бер»; 2) С.-Хь. Нунуевн «Лазийна шовда»;
1. С. Яшуркаевн «Маьрк1аж-бодан т1ехь к1айн хьоькх»; 4) М. Ахмадовн «Мохк бегийча».

**4. Стихотворенин могланийн чаккхенаш цхьана екаш хилча олу :**

- 1) строфа ; 2) ритм; 3) эпитет ; 4) байт.

**5. Сатуев Хьусайн вина а, д1акхелхина а шераш:**

- 1) 1922-1995 ; 2) 1920-1992; 3)1930-2012; 4) 1935-1995

**6. Мила ву х1окху дешнийн автор?**

*... Мацца а, б1аьргашна*

*Ца гучу дукъ т1е*

*Даг чуьра йовхо д1а*

*Т1аьххьара хьош,*

*Сайн некъан беза мохь*

*Бихкина букъ т1е,*

*Сайн метта лела ас*

*Дуьтур хьо, Дош.*

1. Сулейманов А.; 2) Арсанукаев Ш.; 3) Хасбулатов Я.; 4) Бексултанов М.

**7. Дустар схьа а карадай, к1ел сиз хьакха:**

*Болатан туьрах суйнаш санна.*

*Керла мехкаш лъоцуш схьа,*

*Дуьне ма-дду уьш баьржира*

*Дайн кхерч тесна, гена д1а.*

**8. «Нашхахъ» стихотворенин автор мила ву?**

1)Хасбулатов Я.; 2) Бексултанов М.; 3)Сатуев Хъ.; 4) Сулаев М.

**9. Бесултанов Муса вина юрт**

1) 1алхан-юрт; 2) Олхазар-к1отар; 3)Йоккха Атаг1а.

**10. Билгалдаъхна дешнаш муълха къамелан дакъа ду?**

*Наггахъ, т1ехъа тосий ворта,*

*Кхуссу:*

*- Сихо! Же!Же!Же!*

*Иштта кхочу д1а ши доттаг1,*

*Ц1е тиллинчу Лун-ирзе.*

1. Т1едерзар; 2) Айдардош; 3) Юкъадало дош.

**Нохчийн литературин йоьалг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).**

**1. Ахмадов Муса вина шо:**

1) 1942 2) 1956 3) 1963

**2. Язъян волавелла шо:**

1) 1967 2) 1981 3) 1970

**3. Муълхачу журналан коьрта редактор ву Ахмадов Муса:**

1) «Вайнах» 2) «Орга» 3) «Стела1ад»

**4. Хенан латтамаш билгалбаха :**

*Дег1аста, Дег1аста...*

*Вала да воцуш,*

*Хьо б1арзъелла хьийзачу,*

*Хъан к1ентий обгучу  
Добхначу дийнахъ,  
Шайн берийн хъарамчу  
Рицкъанехъ кхехкаш,  
Тхан наной хъан къина  
Боблхучу дийнахъ,  
Дала ларйойла хьо,  
Тхан Нана-Дег1аста.*

**5. «Дег1аста» стихотворенин автор мила ву**

1) Бексултанов М. 2) Бисултанов А. 3) Ахмадов М.

**6. Муьлхачу авторан, муьлхачу произведени т1ера ду х1ара дешнаш:**

*« Веза хилла волу Дела, ворх1е латта а, ворх1е стигал а кхоьллинарг,  
массо х1ума ган а, тидам бан а ницкъкхочург, адамашна рицкъ даккха  
аренаш, локхалла гайта лаьмнаш кхоьллинарг, эхханна хъаннаш, ч1ерана  
х1ордаш леринарг, Хьуна бу-кха хастам а, шукру а.»*

- 1) Дадашевн «Дайна бер»;
- 2) М. Ахмадовн «Боч1а».
- 3) С. Яшуркаевн «Маьрк1аж-бодан т1ехъ к1айн хьоькх»;
- 4) М. Ахмадовн «Лаьтта т1ехъ лаьмнаш а х1иттош».

**7. Жарадат, Забу, Хелисат, Курбика- х1ара дийцаран турпалхой муьлхачу произведени юккъера бу?**

1. Бадуев С. «Олдам»;
2. Ахмадов М «Боч1а».
3. Хамидов 1.-Хь. «Д1а-коч, схьа-коч»

**8. «Дарцан буса» поэма язйина:**

1. Ямлихан Хасбулатов; 2) 1алвади Шайхиев; 3) Ахьмад Сулейманов.

**9. Стихотворенин могланийн чаккхенаш цхъана екаш хилча олу :**

1) строфа ; 2) ритм; 3) эпитет ; 4) байт.

**10. «СИЙ ДЕЛАХЪ, ЛАТТА!» стихотворенин автор мила ву?**

1) Арсанукаев Ш.; 2) Шайхиев 1.; 3) Эдилов Х.

**10 класс.**

| <b>Рог1.<br/>№</b> | <b>Мах хадоран г1ирсан ц1е</b>                     | <b>Чийрик</b> | <b>Х1оттийнарг</b>                                                                                                                                                                                                |
|--------------------|----------------------------------------------------|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1</b>           | Хьалхарчу чийрикна лерина<br>сочинени              | <b>I</b>      |                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>2</b>           | Шолг1ачу чийрикна лерина<br>талламан болх (тест)   | <b>II</b>     | Нохчийн литература 9<br>класс: учебник<br>Арсанукаев А. М.,<br>Эдилов С.Э.<br><br>Арсанукаева 1. М.,<br>Хажбикарова М. И.<br>Къамел кхиорна лерина<br>белхан тетрадь. Грозный:<br>«Грозненский рабочий»-<br>2018. |
| <b>3</b>           | Кхоалг1ачу чийрикна лерина<br>талламан болх (тест) | <b>III</b>    | Нохчийн литература 9<br>класс: учебник<br>Арсанукаев А. М.,<br>Эдилов С.Э.<br><br>Арсанукаева 1. М.,<br>Хажбикарова М. И.<br>Къамел кхиорна лерина<br>белхан тетрадь. Грозный:<br>«Грозненский рабочий»-<br>2018. |
| <b>4</b>           | Йоьалг1ачу чийрикна лерина<br>талламан болх (тест) | <b>IV</b>     | Нохчийн литература 9<br>класс: учебник<br>Арсанукаев А. М.,<br>Эдилов С.Э.<br><br>Арсанукаева 1. М.,<br>Хажбикарова М. И.                                                                                         |

|  |  |  |                                                                                      |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  |  | Къамел кхиорна лерина<br>белхан тетрадь. Грозный:<br>«Грозненский рабочий»-<br>2018. |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------|

**Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх (сочинени)**  
**Сочинени «Нохчийн халкъан иллешкахь ненан васт»**

**План**

1. Адин Сурхон ненан васт.
2. Оьрсийн к1ентан ненан васт.
3. Цхьатерра юй цу шиннан ойланаш?
4. Х1ун маь1на ду церан вастийн. Царех хьайна хетарг ала.

**Нохчийн литературин шолг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).**

**1. Муьлхачу шарахь арадала доладелла, «Серло» ц1е а йолуш, нохчийн дуьххьарлера газета?**

1) 1923; 2) 1925; 3) 1934; 4) 1922;

**2. Хьан аьлла х1ара дешнаш : « Нохчийн мотт ч1ог1а кьен хетар даржош берш цунах цхьана а кепара кхеташ боцу нах бу. Мелхо а, и мотт, шен г1оьнца адаман ойланан уггаре а к1оргера аг1онаш йийцалур йолуш, ч1ог1а хьалдолуш бу».**

1)Яковлев Н.Ф.; 2)Семенов Л.П.; 3) Толстой Л.Н ;4) Услар П.К.;

**3. Муьлхачу илли т1ера ду х1ара могл1анаш ?**

*«...-Хьо вийхира ва соьга цу юьртан тхьамданаша, Ас вехча велира хьо цу юьртан тхьамданашина, Деглаха мерза са цара хьайга ва дехахь, Ахь даккхий дIалолахь деглаха мерза са».*

1) Аьккхийн Жанхотан илли»; 2) «Эвтархойн Ахьмадан илли»; 3) «Эла Къахьармин илли»; 4) «Теркаца хьала-охьа вехаш хиллачу эла Мусостан, Адин Сурхон илли»

**4. Халкъан барта кхоллараллина юккъе х1ун ца йог1у?**

1) кицанаш; 2) х1етал-металш; 3) туьйранаш ; 4) стихотворенеш.

**5. Дудаев 1абди вина а, д1акхелхина а шераш:**

1) 1901-1937 ; 2) 1922-1995 ; 3) 1920-1992; 4) 1930-2012;

**6. Нохчийн х1инцалера алфавит х1оттийна ю:**

1. кириллицин буха т1ехь; 2) латиницин буха т1ехь; 3) 1аьрбийн алфавита буха т1ехь;

4) гуьржийн алфавита буха т1ехь.

**7. «Лергаина хезна доцу, дагна кхиьна доцу, коьртехь сецна доцу тоьшалла дина суна, б1аьрга т1е б1аьрг а х1оттийна...»**

**Х1окху дешнийн автор мила ву?**

1. Сальмурзаев М.; 2) Дудаев 1.; 3) Айсханов Ш.

**8. Нохчийн халкъан иллеш муьлхачу жанрана юкъадог1у:**

1) проза; 2) поэзии; 3) драматурги; 4) барта кхолларалла.

**9. Муьлхачу илли т1ехь массо а цхьаьна гайтина ву, вайн халкъан турпалхой:**

*Мадин Жаьммирза, Таймин Биболат, Зайтин Шихмирза, Жумин Акхтула, Баьччин Элмарза.*

1) «Аьккхин Жанхотан илли»; илли»;

3) «Жумин Акхтулин

2) «Чечанарчу Мадин Жаьммирзан илли»; Адин Сурхон илли».

4) «Эла Муслстан,

**10. «Ц1еран ари» повесть т1ехъ муълха турпалхо ву 40 шо хир долуш?**

- |             |              |
|-------------|--------------|
| 1) Хонмурд; | 2) Кулдевич; |
| 3) Мирза;   | 4) Элберт.   |

**Нохчийн литературин кхоалг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).**

**1. Нохчийн литературин бухбиллархо ... ву.**

- 1) Ахмадов Муса; 2) Бадугев Саъид-Салихъ; 3) Гайсултанов 1умар;  
4) Нажаев Ахъмад.

**1. Стихашкахъ язйинчу произведенехъ ... олу.**

- 1) баллада; 2) роман; 3) поэма; 4) повесть.

**1. Нажаев Ахъмад вина а, д1акхелхина шераш:**

- 1) 1901-1937 ; 2) 1922-1995 ; 3) 1920-1992; 4) 1895-1943;

**1. Мамакаев 1аърби вина юрт:**

- 1) Элистанжа; 2) Хъалха-Марта; 3) Лаха –Невре.

**5 . «Нохчийн лаъмнашкахъ» поэмин автор мила ву?**

- 1) Мамакаев 1.; 2) Бадугев С.; 3) Айсханов Ш.

**6. Х1ун бахъана дара Бадугев С.-С. «Бешто» повестехъ Бештога Бусана цаяхар?**

- 1) Бешто Бусанех цавашар; 2) Бештона Бусанин нах резацахилар; 3) Бештон куралла;  
4) Бусанина Бешто цавезар.

1. «Кавказан латта», «Йоле», «Даге», «Сайн кланте», «Нохчийн»-х1окху произведенийн автор ... ву.

1)Мамакаев Мохьмад; 2) Рашидов Шаид; 3)Мамакаев 1аьрби; 4)Окуев Шима.

8. Муьлхачу стиховоренера ду х1ара могланаш?

*Ц1ен зезаг дасталац гарманан арахь,*

*Стигара можа малх хьобьжуш ца хилча.*

*Ирс долуш хилла вац уьйрех д1атилча,*

*Даймахках ваьллачун дог хуьлу ирча.*

1. «Кавказан латта»; 2) «Йоле»; 3) «Даге»

9. «Г1ирмасолтас яьккхина са» дийцаран автор мила ву?

1) Мамакаев 1аьрби; 2) Хамидов 1абдул-Хьамид; 3) Сальмурзаев Мохьмад.

10. Товсолт, Нурбика, Нурседа, Анна Львовна х1ара романан турпалхой муьлхачу произведени юккьера бу?

1) «Нохчийн лаьмнашкахь», 2) « Лаьмнаша ца дицдо», 3)«Абубешар»

**Нохчийн литературин йоьалг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).**

1. « Сай» стихотворенин автор мила ву?

1. Гацаев С.; 2) Сулаев М.; 3) Мамакаев 1.

1. Гацаев Са1ид вина а, д1акхелхина а шереш:

1)1901-1937 ; 2) 1922-1995 ; 3) 1920-1992; 4)1938-2012

3. Мила ву дуьххьара нохчийн абат язйинарг, муьлхачу шарахь араьйлла иза?

1) 1862 ш. Досов Къеда; 2) 1870 ш. Эльдаров Таьштмар; 3) 1920 ш. Джамалханов Зайнди.

**4. Нохчийн поэзехь дуьххъара г1улчаш яьхнарг ву:**

- 1) Дудаев 1абди; 2) Мамакаев 1аьрби; 3) Сальмурзаев Мохьмад;  
4) Айсханов Шамсудди.

**5. Х1окху дешнийн автор ву:**

*«...нохчийн фольклор 1амор, аьттехъа а меттигера маь1на долуш хилла ца 1а. Цкъацкъа нохчийн фольклоран масех дашехь дуккха а эзарнаш шерийн геннара аьзнаш хеза».*

- 1) Пушкин А.С.; 2) Яковлев ; 3) Услар П.К.; 4) Семенов Л.П.

**6. Муьлхачу шарахь арадала доладелла, «Серло» ц1е а йолуш, нохчийн дуьххъарлера газет?**

- 1) 1923;                      2) 1925;                      3) 1934;                      4) 1922.

**7. 1.-Хь. Хамидовн «Лийрбоцурш» ц1е йолчу турпалаллин драмин коьртачу турпалхочун ц1е яра ...**

- 1) Шерипов А.; 2) Нурадилов Х.; 3)Мухамед- Мирзоев Хаважи.

**8. Къамелехь адамийн синхаам к1арг а беш , х1ума поэтически а, исбаьхьаллин а билгалонашца гойтуху х1ун олу?**

- 1) эпитет; 2) эпиграф; 3)эпилог.

**9) Литературин произведенехь исбаьхьчу дешнашца х1оттийначу 1аламан суьртах х1ун олу?**

- 1) сюжет; 2) кульминаци; 3) пейзаж.

**10) 1918-чу шарахь Лаха-Неврехь вина нохчийн г1араваьлла яздархо мила ву?**

- 1) Дудаев 1абди; 2) Мамакаев 1аьрби; 3) Сальмурзаев Мохьмад;  
4) Айсханов Шамсудди.